

PEFmed plus

Nacionalni protocol saranje

Strategija od farme do viljuške/njive do trpeze

- Širi kontekst PEFmed plus i radionice
- Politika bezbjednost hrane EU - koncept od njive do trpeze od 2002. godine. Nacionalna politika bezbjednosti hrane od 2007. godine
- EU će podržati globalnu tranziciju do održivih poljoprivredno-prehrambenih sistema kroz trgovinske politike i instrumente međunarodne saradnje

Ciljevi strategije

Ubrzati tranziciju ka održivim poljoprivredno - prehrambrenim sistemima i načinima ishrane koji treba da:

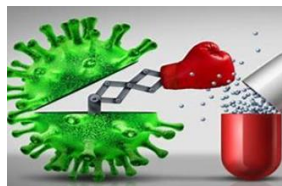
- neutralano ili pozitivno utiču na životnu sredinu;
- pomognu u ublažavanju klimatskih promjena i prilagođavanju;
- spriječe gubitak biodiverziteta;
- obezbjede sigurnost/dostupnost hrane i javno zdravlje, i da svi imaju pristup bezbjednoj, nutritivnoj i održivoj hrani, u dovoljnim količinama;
- očuvaju pristupačnost hrane uz generisanje pravednog ekonomskog povrata, i podstaknu konkurentnost sektora snadbjevanja i promovišu fer trgovinu.

Integrisanje politika u cilju održivih rješenja

- U okviru strategije Komisija će predložiti do 2023. godine i Pravni okvir za održive poljoprivredno prehrambene sisteme;
- Cilj okvira će biti da ubrza i olakša prelazak na održive sisteme i načine ishrane i promovisanje koherentnosti politike na nivou EU i nacionalnom nivou, to jest uvođenje održivosti u sve politike koje se tiču hrane i jačanje otpornosti prehrambenih sistema;
- Krovni okvir za održivo deklarisanje (i upotrebu PEFmed) predviđa i izmjenu legislative o informisanosti potrošača o hrani i obuhvatiće pružanje informacija potrošačima u vezi sa nutritivnim, klimatskim, ekološkim i društvenim aspektima prehrambenih proizvoda.

Primjeri uvezanosti politika

- Otpad hrane životinjskog porijekla i ostali životinjski otpad;
- Upotreba pesticida i đubriva;
- Mikotoksini (kontaminanti) u hrani;
- Pojava i širenje patogena koja nisu bila karakteristična za ova podneblja i novih patogena (bolesti prenosive hranom i zoonoze);
- Antimikrobne rezistencije;
- Jestivi insekti.

Protokol o saradnji PEFmed plus - Aktivnost 3.6

- Doprinosi stvaranju povoljnog terena na novou javnog sektora i podstiče širu primjenu PEF metodologije u poljoprivredno-prehrambrenom lancu i daljem životu projekta. ,
- Inicijativa za potkrepljivanje zelenih tvrdnji (2021) zahtijevaće od kompanija da potkrijepe tvrdnje o uticaju njihovih proizvoda na životnu sredinu korišćenjem standardnih metoda(PEF) !
- Sadrži preporuke i ključne poruke za zainteresovane aktere (posebno za donosiocce odluka)
- Podstiče dijalog i uspostavlja mrežu aktera i institucija i kanale saradnje za buduće slične inicijative.

Aktivnosti

- 24. marta online sastanak za PEFmed projekat (uloga javnih tijela i ostalih aktera, mogući modaliteti saradnje, politike i šeme sufinansiranja);
- Priprema okvirnog sadržaja protokola za saradnju sa partnerima;
- Formiranje radne grupe;
- Radionica (diskusija o oblastima i modalitetima saradnje);
- Finalizacija teksta protokola – ova radionica;
- Usvajanje protokola od strane radne grupe do 30. juna.

Uloga javnih tjela u promovisanju PEFmed upotrebe

- Uspostavljanje i promovisanje zakonskog okvira;
- Uspostavljanje inicijativa i šema sufinansiranja za promovisanje izgradnje kapaciteta u poljoprivredno prehrambrenom sektoru;
- Jačanje dijaloga sa privatnim sektorom;
- Sprovođenje i dizajniranje medijskih i ostalih kampanja za podizanje svijesti;
- Promovisanje standarda u jednom određenom sektoru poljoprivredno-prehrambrenog lanca.

Sadržaj protokola – zainteresovane strane

Definiše zainteresovane strane i aktere za saradnju

- Javna ministarstva
- Nacionalne agencije
- Privrednu komoru
- Visoko obrazovne institucije i univerziteti
- Centri za istraživanje i obuku
- Regionalni organi, opštine

Predložena polja saradnje

- **Podizanje svesti javnih aktera i ostalih zainteresovanih strana** o ublažavanju uticaja tradicionalnih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na životnu sredinu
- **Prenos/djeljenje svih rezultata** i metoda koje je postigao PEFMED PLUS, kao što su „Materijal za obuku“, „Alati za samoprocijenu“ i „ onlajn platforme“ (rezultati i materijali većina je prevedena, radionica) – prilog
- **Uspostavljanje radnih grupa** za razmenu zajedničkih stavova i perspektiva kako uvesti moguća poboljšanja nacionalnih/regionalnih/lokalnih strategija i zakonskih okvira uključivanjem teme o uticaju poljoprivredno prehrambenih lanaca snadbjevanja na životnu sredinu, sa posebnim osvrtom na definisanje strategija finansiranja;
- **Preporuka bilo kakvih mogućih ad hoc podsticaja**, mjera sufinansiranja za podršku zainteresovanim stranama u lancu snabdevanja poljoprivredno -prehrambenim proizvodima za uvođenje intervencija, mjera, inovacija, alata, tehnologija itd. o temi uticaja uticaju poljoprivredno prehrambenih lanaca snadbjevanja na životnu sredinu koje bi mogli da aktiviraju zainteresovani javni akteri

Modaliteti i aktivnosti

Zastupanje i komunikacija:

- Zajedničko zastupanje ciljeva održivog razvoja i podrška praktičnoj primeni analize ekološkog otiska na životnu sredinu

Deljenje znanja:

- Stručnost i znanje o lokalnoj poljoprivredno-prehrambenoj proizvodnji i međusobna saradnja na razvoju politika za odgovorne/održive prakse i ulaganja u lance snabdevanja poljoprivredno-prehrambenim proizvodima hranom će se međusobno deliti.

Građenje kapaciteta:

- Zajedničke aktivnosti obuke i putem online kurseva o razumevanju praktične primene i implikacije PEF metodologije na indikatore Sustainable Development Goals (SDG)

Format protokola

- Mapa puta, preporuke za saradnju medju zaiteresovanim akterima
- Nema pravnih i finansijskih obaveza, ali uspostavlja smjernice za saradnju i doprinosi integrisanju različitih sektorskih politika i akcija radi ciljeva održivog razvoja i upotrebe PEFmed metodologije.
- Pripremljen i usvojen od strane radne grupe do 30. juna

Ograničenja u primjeni

Project co-financed by the European
Regional Development Fund

- Svaka uključena zemlja ima različitu „svijest“ o ekološkim performansama u vezi sa proizvodnjom i konzumacijom
- Poljoprivredno-prehrambeni sektori imaju drugačiju percepciju o ekološkom označavanju, striktno vezanu za stanje na tržištu, regulatorni okvir i trendove potrošača
- Manje poljoprivredno-prehrambene kompanije pokazuju više poteškoća od većih kompanija u usklađivanju sa P.E.F procedurama i troškovima
- Poljoprivredno-prehrambenom sektoru, kao cjelini, potrebna je masovna kampanja izgradnje kapaciteta kako bi se povećale vještine radne snage i kako bi bili spremni da odgovore na izazove koji predstavljaju buduće šeme ekološkog obeležavanja

Diskusija

Koji su to najvažniji elementi u javnim politikama koji mogu doprinijeti/limitirati širu primjenu i prihvatanje PEFmed metodologije u poljoprivredno-prehrambrenom sektoru

- Finansijska podrška (smanjenje poreza, finansijske mjere podrške, šeme kofinansiranja);
- Zakonska obaveza (regulativa);
- Svijest potrošača o ekološkom uticaju proizvoda/nedostatak;
- Troškovi;
- Dostupnost tehnoloških rješenja;
- Ostalo